

6e jaargang, nr 1

Maart 2010

9

Nieuwsbrief

Weidevogelcentrum

Weidevogelcentrum
Nij Bosma Zathe

Dit is de negende nieuwsbrief van het Weidevogelcentrum, opgericht in 2005. Met deze nieuwsbrief willen we u op de hoogte brengen van nieuws en activiteiten op het gebied van weidevogelbeheer. Aanmelden voor de nieuwsbrief kan bij durk.durksz@wur.nl. Bezoek ook eens de website op www.weidevogelcentrum.nl.

Minder weidevogels in 2009

De telgegevens in 2009 van 117 vogelwachten met een gebied van 145.000 ha toonden een daling van het aantal weidevogels. Dit bleek uit het jaarverslag van de commissie nazorg van de BFVW.

Van de vier hoofdsoorten vertoonden de kievit, grutto en tureluur ten opzichte van vorig jaar een achteruitgang. Verbazingwekkend is het nagenoeg gelijke aantal nesten van de scholekster.

Kievit

Uit cijfers blijkt dat de helft van alle kieviten inmiddels op maïspcelen broedt. De kievit lijkt dit als biotoop te prefereren boven gras- en akkerland. Helaas hebben de eerste legfels op deze pcelen weinig succes door landwerkzaamheden en predatiedruk.

Grutto

Het grote pijnpunt voor de grutto kwam tot uiting in de kuikenfase. De aantallen alarmerende ouderparen nam, gedurende het seizoen vorderde, steeds sneller af. Het

gebrekkige voedselaanbod voor kuikens lijkt de oorzaak te zijn. De roep naar kruidenrijk grasland en randenbeheer wordt steeds sterker.

Tureluur

De tureluur blijft onberekenbaar. Gezien het aantal nesten is er een afname, maar lang niet alle nesten worden gevonden. Wat betreft de aanhoudende alarmeringen van ouderparen wijst dit mogelijk op een betere reproductie dan de grutto.

Scholekster

Het aantal nesten van de scholekster was in 2009 nagenoeg gelijk aan het jaar daarvoor, terwijl er van 2007 naar 2008 nog een toename van 1000 nesten bleek te zijn. De populatiegroei is dus gestagneerd. Daarnaast zijn er vooral veel verliezen gemeld in de laatste kuikenfase (bijna vliegvlug), mogelijk door het late aanvangstijdstip van broeden.

De terugloop van het aantal nazorgers heeft ertoe geleid dat het aantal hectares nazorggebied is afgenomen.

Bron: Jaarverslag 2009, Bond van Friese Vogelwachten, Commissie nazorg

-- TIP --

Was de ramen van de tractor voordat je het land in gaat. Zo heb je beter zicht en worden vogels, nesten en kuikens sneller ontdekt!

Weidevogelbeheer Nij Bosma Zathe

Qua omvang is het aandeel weidevogelbeheer op melkveeprroefbedrijf Nij Bosma Zathe in het nieuwe beheersplan van 2010 gelijk gebleven aan voorgaande jaren.

Het beheer wordt toegepast op 25 ha van de in totaal 100 ha grote huiskavel. Er zijn slechts enkele kleine veranderingen in het beheersplan. Zo is een perceel met eerder een uitgestelde maaidatum tot 23 juni verruild voor een ander perceel, waar nu een uitgestelde maaidatum tot 1 juni geldt. Daarnaast wordt er om praktische redenen geen voorweiden meer toegepast.

Het speciaal voor de weidevogels aangelegde plasdras-perceel blijft bestaan, net als de kruidenrijke stroken en de vluchtstroken voor kuikens. Daarnaast wordt op alle pcelen legselbeheer toegepast. Dit houdt in dat de nesten gemarkeerd worden voor landwerkzaamheden. Het beheersplan bevat nu pcelen met uitgestelde maaidatum tot 1 juni, 8 juni, 15 juni en 22 juni.

Investeren in weidevogelreservaten

Voor de derde, en zoals het nu lijkt laatste keer heeft het ministerie van LNV via de provincie Fryslân geld beschikbaar gesteld voor de weidevogelreservaten in Fryslân en Groningen. Het gaat om een bedrag van € 1 miljoen.

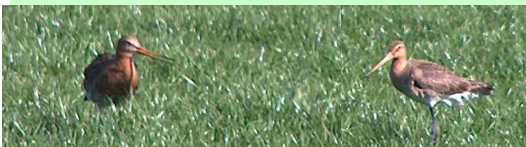
Het geld komt vrij in het kader van het landelijke Weidevogelverbond, met als doel de achteruitgang van de weidevogels te stoppen. Zo'n 70% van de subsidie wordt direct ingezet in het beheer van de reservaten, de rest is voor ondersteunende activiteiten zoals het ontwikkelen van nieuwe beheersmethoden en kennisoverdracht.

Evaluatie

Dit voorjaar worden de herstelmaatregelen die de laatste jaren zijn uitgevoerd geëvalueerd aan de hand van een veldbezoek en informatie over de weidevogelpopulatie in het gebied.

Vaste mest voorziening

In 2009 is de vaste mest voorziening, verzorgd door pachters, geïnventariseerd. Bij sommige pachters is de vaste mest voorziening goed op orde, bij anderen is er een tekort aan ruige mest. Er zal een standaard clausule ontwikkeld worden voor vaste mest die in de pachtcontracten kunnen worden opgenomen. Deze zal binnen de terreinbeherende organisaties worden verspreid.

Mestscheiding

Een tekort aan ruige mest kan worden opgelost door het scheiden van drijfmest in een dikke en dunne fractie. Voor de veehouder is dit gunstig, het kost geen plaatsingsruimte en je hebt geen kans op ziekte-insleep. Op dit moment zijn er proeven gaande met mestscheiding bij Staatsbosbeheer-Súdwest. De eerste resultaten zijn positief, de dikke fractie is mooi stapelbaar en de nutriënten zijn gunstig voor het weidevogelreservaat.

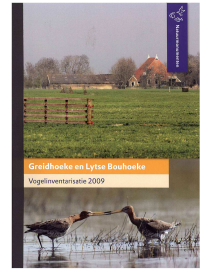
Bodemkwaliteit

Een goede monitoring van de weidevogelreservaten is in ontwikkeling. Een onderdeel hiervan is het meten van de bodemkwaliteit. In samenwerking met Blgg en Louis Bolk Instituut wordt gewerkt aan een adviessysteem.

Bron: Nieuwsbrief nummer 2, maart 2010, een uitgave van Altenburg & Wymenga, ecologisch onderzoek

Vogelinventarisatie Natuurmonumenten

Uit de vogelinventarisatie van Natuurmonumenten is gebleken dat de daling van de aantallen broedparen in 2009 heeft doorgezet voor hun gebieden 'Greidhoeke' en 'Lytse Bouhoeke' in Friesland. Er was vooral een afname te zien van het aantal grutto's en Kievieten.

De gebieden Greidhoeke en Lytse Bouhoeke (zie kaartje) beslaan in totaal 433 ha grasland. De hoofddoelstelling is weidevogelbeheer. Daarnaast hebben alle gebieden meerdere percelen die van bijzondere waarde zijn voor de flora. Ook zijn er overal was- en foerageerplekken die voor zowel trek- als broedvogels van grote waarde zijn.

Er wordt geprobeerd om de gebieden zodanig te beheren dat de weidevogels er genoeg rust en voedsel vinden om hun jongen groot te brengen. Er vinden verschillende vormen van beheer plaats, zoals mozaïekbeheer (door inscharen van vee vanaf mei) en verlate maaidatum (na 15 juni maaien).

Maar de instroom van weidevogels naar de reservaten uit omringende percelen is opgedroogd. Die instroom werd veroorzaakt door drainage, waterpeilverlaging en vroeger maaien van de omringende percelen. Rondom de reservaten zijn de weidevogels nagenoeg uit het intensief gebruikte boerenland verdwenen.

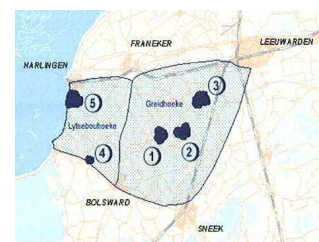
Een andere grote bedreiging voor de weidevogels is predatie. Hierdoor worden er onvoldoende jongen grootgebracht. De belangrijkste predatoren zijn de zwarte kraai, de bruine kiekendief, de buizerd en de bunzing. De laatste 2 jaar heeft ook de vos zich vertoond in deze gebieden van Natuurmonumenten.

Natuurmonumenten heeft enkele oplossingen voor ogen voor het stoppen van de neergang, namelijk:

- Eendrachtige samenwerking van alle betrokkenen
- Snel inrichten van kansrijke gebieden
- Verstoring en bejaging van predatoren

Kaartje gebieden Greidhoeke en Lytse Bouhoeke

- 1) Skrok
- 2) Skrins
- 3) Lionerpolder
- 4) Filenspolder
- 5) Hegewiersterfjild

Bron: Greidhoeke en Lytse Bouhoeke, vogelinventarisatie 2009, Natuurmonumenten regio Groningen, Friesland en Drenthe, december 2009